

**GENERALITAT
VALENCIANA**

Conselleria de Agricultura,
Desarrollo Rural, Emergencia
Climática y Transición Ecológica

INFORME MENSUAL COYUNTURA AGRARIA

GENER – 2023

ESTUDIOS AGRARIOS

CASTELLÓ

ÍNDEX

1. RESUM.....	4
2. INDICADORS AGROMETEOROLÒGICS.....	6
2.1. Temperatures.....	7
2.2. Precipitació.....	8
2.3. Reserva d'humitat del sòl.....	11
2.4. Índex de Precipitació Estandarditzat (índex de sequera).....	12
3. SITUACIÓ D'EMBASSAMENTS I RECURSOS CIRCULANTS.....	13
3.1. Embassaments.....	13
3.2. Seguiment d'indicadors d'escassetesa.....	14
4. DANYS I SEQUERA.....	16
5. ESTAT DELS CULTIUS.....	17
5.1. CEREALS DE GRA.....	17
Cereals d'hivern.....	17
Cereals d'estiu.....	18
5.2. TUBERCLES.....	19
5.3. HORTALISSES.....	19
5.4. CÍTRICS.....	22
5.5. FRUITERS.....	26
Alvocat.....	26
Caqui.....	26
Nispro.....	26
5.6. FRUITA SECA.....	27
Ametler.....	27
Avellaner.....	29
Anouer.....	30
5.7. GARROFERA.....	30
5.8. VINYA.....	31
5.9. OLIVAR.....	31

5.10. ALTRES PRODUCCIONS.....	33
Apicultura.....	33
Ornamentals.....	33
Tòfona.....	34
5.11. PASTURES.....	35

1. RESUM

El mes de gener de 2023 va ser **molt sec** quant a pluviometria i tèrmicament **normal** a la província de Castelló, segons l'Agència Estatal de Meteorologia (AEMET). El dèficit mitjà pluviomètric a la província va ser del 94 %, sent el mes de gener més sec des de l'any 2005.

A la província, la temperatura mitjana, obtinguda de les dades subministrades per les estacions de la Xarxa SIAR, va ser de 9,4 °C .

La **humitat del sòl** en les capes superficials presentava un percentatge entre el 10 % i el 20 % a les comarques del sud de la província i una xicoteta zona del nord d'aquesta, i per davall del 10 % a la zona intermèdia litoral i a l'àrea més meridional de la província. A les capes profundes, els valors es van situar per damunt del 40 % en la majoria del territori, i entre el 60 % i el 80 % a la zona nord i intermèdia litoral.

La **reserva hídrica** durant el mes de gener va pujar lleugerament. Va tindre un volum d'embassament en la conca del Millars de 98,95 hm³, la qual cosa va representar un 47,7 % sobre la capacitat total.

Respecte als **danys**, les elevades temperatures predominants durant gran part del mes van contribuir a una disminució en la qualitat comercial d'aquells cultius d'hivern que necessiten d'un salt tèrmic per a arribar al seu òptim de recol·lecció. Mentre que sí que van tindre una lleugera repercussió en zones molt concretes del territori les primeres gelades de l'any que es van donar entre els dies 22 i 24 de gener i que van afectar lleugerament la carxofa que quedava per tallar i les primeres sèmbrs de creïlla, no arribant a ser quantitativament considerables. Les fortes ratxes de vent que es van succeir van fer que les varietats de **taronja** i **mandarina**, que estaven en maduració o collita, patiren defoliacions en les copes dels arbres i contusions en l'escorça dels fruits, així com despreniments d'aquests. Els danys no van ser significatius.

Quant a l'estat dels cultius, a les parcel·les destinades als **cereals d'hivern** i **de primavera** es va observar la incipient brotada. En els **cereals d'estiu**, l'arròs de la Plana Baixa va quedar inundat fins a meitat de mes, i fins a finals es van realitzar treballs de preparació de terreny per a la pròxima campanya.

Pel que fa a les **hortícoles**, durant el mes de gener va continuar la recol·lecció dels productes d'hivern, predominant les cols i els encisams.

Quant al cultiu de **cítrics**, la collita de la clementina Clemenules a la província de Castelló havia acabat en començar el mes. Va continuar la collita de varietats de clementines com ara Hernandina i Sando i va començar amb antelació respecte a altres campanyes la de les mandarines híbrides Nadorcott i Tang Gold. Finalment, es va iniciar la collita de la varietat Ortanique en l'última setmana de gener.

El mes de gener, les plantacions d'**ametler** i d'**anouer** a la província es trobaven en repòs vegetatiu. L'avellaner continuava fent patent el desenvolupament dels aments i l'eclosió de les primeres flors.

La **garrofera** mostrava les primeres fase de desenvolupament de les baines.

Respecte a la vinya, el seu estat fenològic era el de gemmes d'hivern.

Finalment, la campanya **oleícola** va acabar en els últims dies de gener al Baix Maestrat, la qual es va considerar finalitzada a tota la província i es va confirmar que va ser una de les campanya més curtes dels últims anys, amb poca producció i baixa rendibilitat.

2. INDICADORS AGROMETEOROLÒGICS

A la província de Castelló, la temperatura mitjana, obtinguda de les dades subministrades per les estacions de la Xarxa SIAR, va ser de 9,4 °C , oscil·lant els valors mitjans mensuals per estació entre els 10,3 °C de Vila-real EEA i els 8 °C de Segorbe. Es va classificar el mes de gener com a tèrmicament *normal*.

Quant a les temperatures, el mes va tindre dues parts ben diferents, fins al dia 17 de gener el caràcter va ser *extremadament càlid* i a partir del 18 i fins a final de mes el caràcter va ser *molt fred*.

També va haver-hi una notable diferència entre les temperatures diürnes i les nocturnes. Les nits de gener van ser un 0,6 °C més fredes del normal, mentre que els dies van ser un 0,6 °C més càlides.

Quant a la precipitació acumulada al gener, segons la mitjana de precipitació obtinguda amb les dades de l'IVIA recollits per la Xarxa SIAR d'estacions agroclimàtiques a la província de Castelló, va ser de tan sols 1,4 l/m², oscil·lant els valors mitjans mensuals per estació entre els 3 l/m² de San Rafael del Río i els 0,2 l/m² de Cabanes.

A continuació, es mostra resum meteorològic mensual de la província d'elaboració pròpia amb les dades de l'IVIA recollides per la Xarxa SIAR d'estacions agroclimàtiques de la província de Castelló.

Estación	T ² media de las medias (°C)	T ² máx de las máximas (°C)	T ² mín de las mínimas (°C)	H.R. de las medias (%)	V. media (Km/h)	Racha máxima (km/h)	E.To total	Pp total (mm)
Benicarló	9,6	21,5	-1,7	66,4	7,1	57,4	51,7	2,6
Burriana	9,4	23,1	-3,4	66,3	2,5	24,6	30,5	0,6
Castelló Benadresa	8,8	23,1	-2,6	66,7	3,9	30,8	38,0	1,6
Nules	9,8	24,7	-2,5	65,4	4,1	30,8	41,4	1,8
Onda	9,6	22,6	-0,9	56,8	5,5	45,8	48,9	0,8
Ribera de Cabanes	10,2	21,0	-1,1	49,9	4,0	26,3	43,1	0,2
San Rafael del Río	8,4	19,4	-4,4	63,1	6,3	59,8	45,0	3,0
Segorbe	8,0	19,5	-5,5	61,6	3,6	29,8	35,2	2,6
Vall d'Uixó	9,8	22,0	0,3	61,1	3,6	29,8	37,4	1,0
Vila-real EEA	10,3	23,3	-0,2	60,5	5,4	45,4	48,3	0,3

2.1. Temperatures

A la província de Castelló la temperatura mitjana va ser de 9,4 °C (Xarxa SIAR). Els valors mitjans mensuals per estació van oscil·lar entre els 10,3 °C de Vila real EEA i els 8 °C de Segorbe, i es va considerar com a tèrmicament normal.

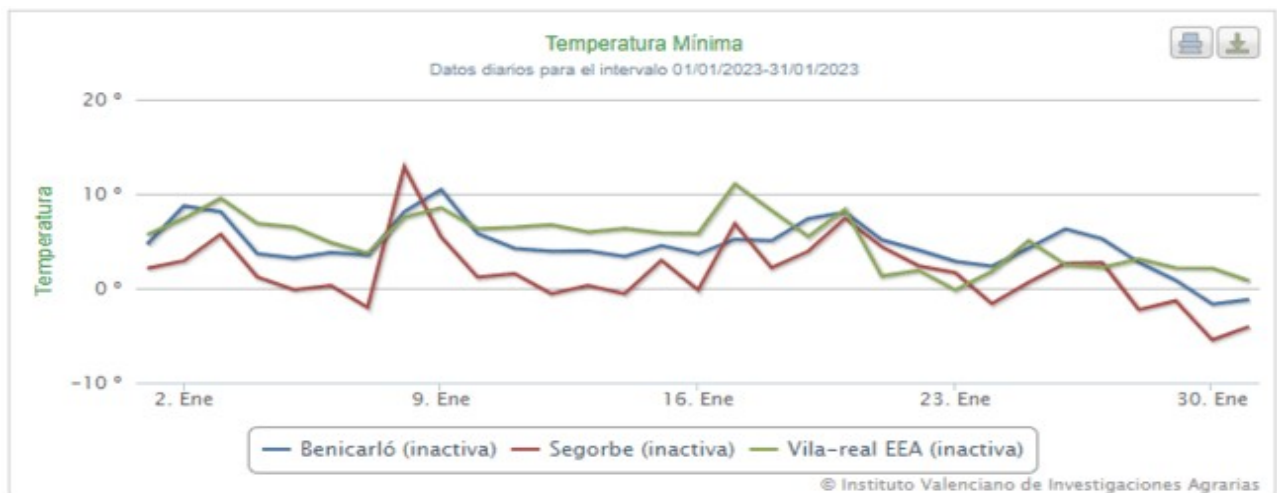
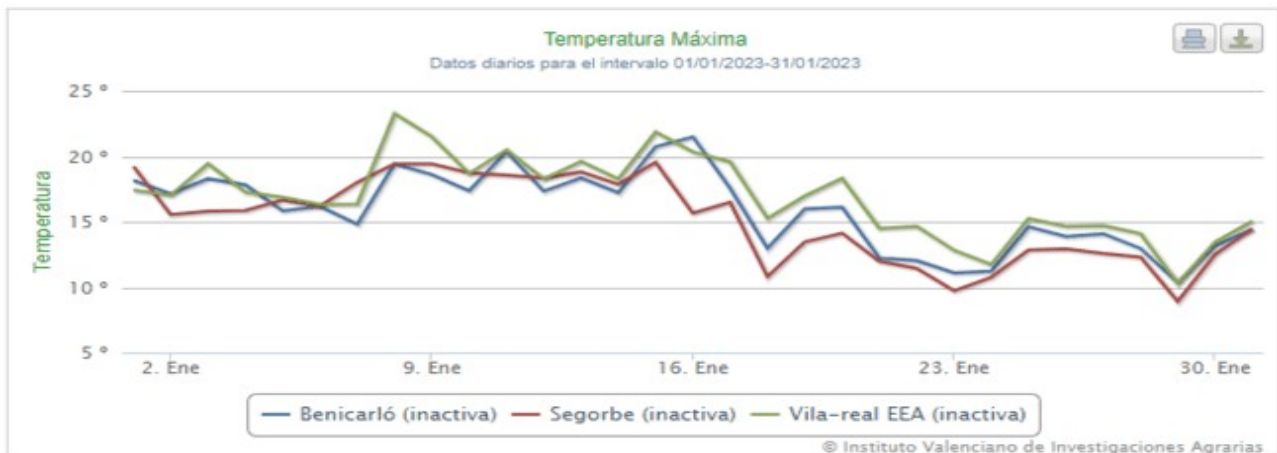
El mes va tindre dues parts ben diferents quant a les temperatures, fins al dia 17 de gener el caràcter va ser extremadament càlid, amb una mitjana que va superar en 2,4 °C la mitjana normal, i a partir del dia 18 i fins a final de mes el caràcter va ser molt fred, amb una mitjana 2,9 °C més baixa que la del període de referència comprés entre 1991-2020 (AEMET).

En el gràfic següent es reflecteix l'evolució al llarg del mes de gener de la temperatura mitjana en dues de les estacions litorals (nord i sud) de la Xarxa SIAR i una estació de l'interior de la província.

En relació amb les temperatures màximes i mínimes, el valor diari màxim de les temperatures màximes es va registrar el 8 de gener en l'estació de Nules amb 24,7 °C , mentre que la temperatura mínima va ser de -5,5 °C el dia 30 de gener, a l'estació de Segorbe.

En els següents gràfics es pot observar l'evolució al llarg del mes de gener de les temperatures màximes i mínimes en dos de les estacions litorals (nord i sud) de la Xarxa SIAR i una estació de l'interior de la província.

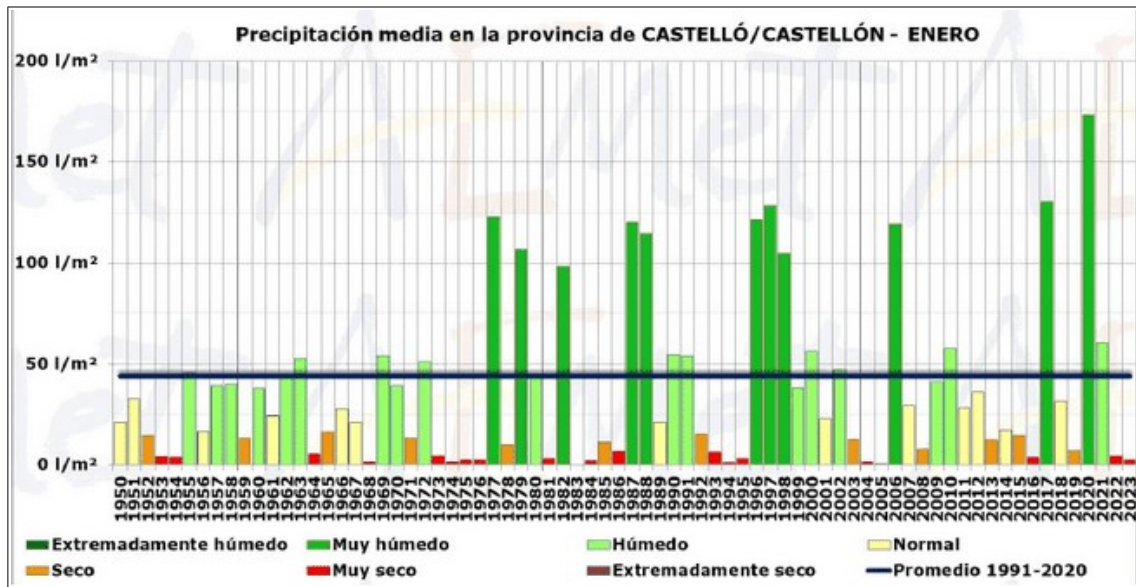

En resum, gener va ser un mes de grans contrastos entre la primera meitat i la segona meitat del mes i entre els dies i les nits, però en fer la mitjana amb totes les dades, la temperatura mitjana del mes va ser similar a la de la mitjana normal.

2.2. Precipitació

A la província de Castelló, segons les dades de l'IVIA recollides per la Xarxa SIAR d'estacions agroclimàtiques, la precipitació mitjana acumulada va ser de tan sols 1,4 l/m², oscil·lant els valors mitjans mensuals per estació entre els 3 l/m² de San Rafael del Río i els 0,2 l/m² de la Ribera de Cabanes.

A continuació, se mostren gràficament els valors de precipitació mitjana a la província de Castelló de la sèrie mitjana entre 1950 i 2022.

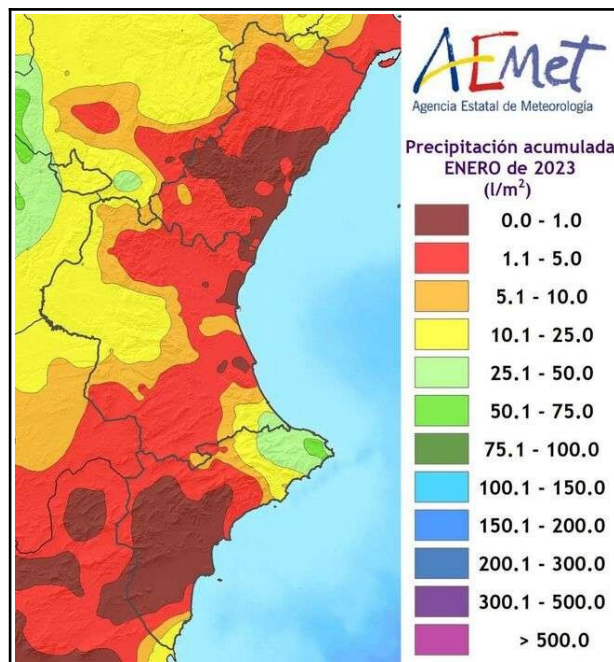
La província de Castelló va presentar un dèficit pluviomètric mitjà del 94 %, segons AEMET, i va ser el mes de gener més sec des de l'any 2005.

En els gràfics següents es pot observar l'evolució al llarg del mes de gener de la pluviometria i la humitat en dues de les estacions litorals (nord i sud) de la Xarxa SIAR i una estació de l'interior de la província de Castelló.

En el següent mapa podem observar la precipitació acumulada en el mes de gener, amb acumulacions baixes o molt baixes a tota la província.

En el mapa del balanç hídric nacional s'aprecia el caràcter predominantment sec que es va produir durant el mes de gener de l'any hidrològic a la província de Castelló.

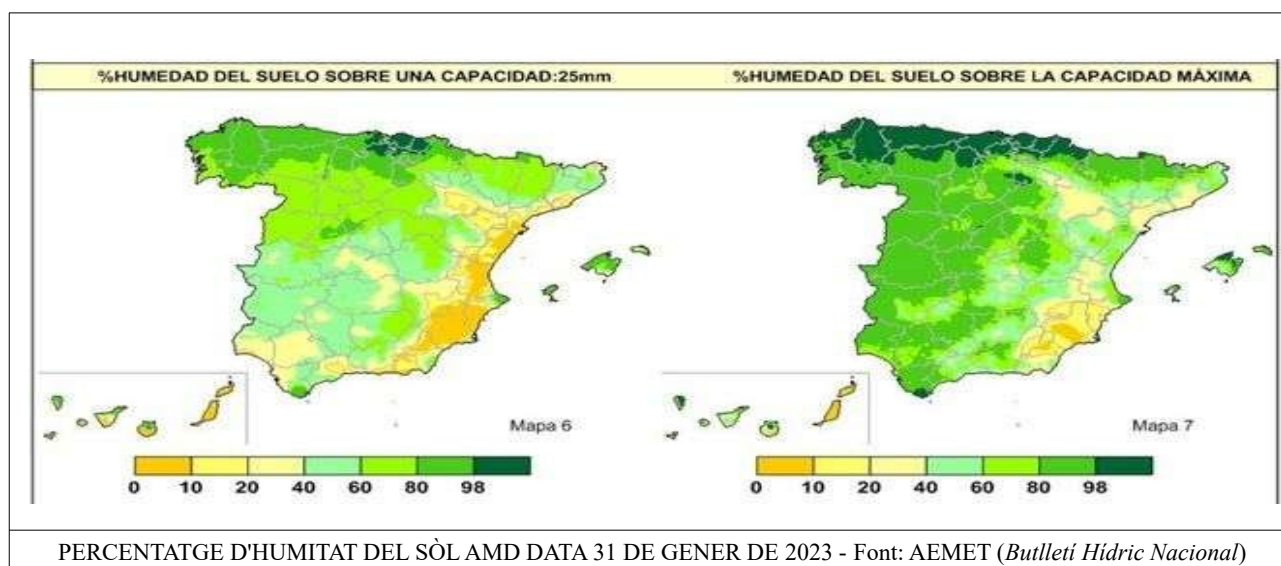

2.3. Reserva d'humitat del sòl

El *Butlletí Hídric Nacional*, elaborat decennialment per AEMET, recull la situació de la humitat del sòl referida al percentatge d'aigua disponible per a les plantes, en la capa superficial i en profunditat (profunditat de les arrels) per a tot el territori nacional.

Així, el balanç hídric del sòl elaborat per AEMET, amb data 31 de gener de 2023, va mostrar el sòl de la província majoritàriament amb un percentatge de humitat en les **capes superficials** entre el 10 % i el 20 % a les comarques del sud de la província i una xicoteta zona del nord de la província i per davall del 10 % en la zona intermèdia litoral de la província i a l'extrem sud.

A les **capes profundes** els valors es van situar per damunt del 40 % en la majoria del territori, i entre el 60 % i el 80 % en la zona nord i en la zona intermèdia litoral.

PERCENTATGE D'HUMITAT DEL SÒL AMD DATA 31 DE GENER DE 2023 - Font: AEMET (*Butlletí Hídric Nacional*)

2.4. Índex de Precipitació Estandaritzat (índex de sequera)

L'Índex de Precipitació Estandaritzat (SPI) va ser dissenyat a fi de donar compte de les diferents maneres en què el dèficit de precipitació afecta els diferents sistemes de recursos hídrics (humitat del sòl, aigües superficials, aigües profundes, etc). Concretament, l'SPI permet avaluar l'impacte del dèficit de precipitació sobre la disponibilitat dels diferents tipus de recursos hídrics. Els valors positius de l'SPI indiquen una precipitació superior a la mitjana i els valors negatius, una precipitació inferior a la mitjana, per al lloc i període elegits.

L'SPI que elabora mensualment AEMET va reflectir uns valors per a gener, acumulats des de l'1 de setembre (any hidrològic), entre -1,0 i -0,5 en alguns municipis del nord del territori. La província presenta majoritàriament un índex entre -0,5 i 0,5.

3. SITUACIÓ D'EMBASSAMENTS I RECURSOS CIRCULANTS

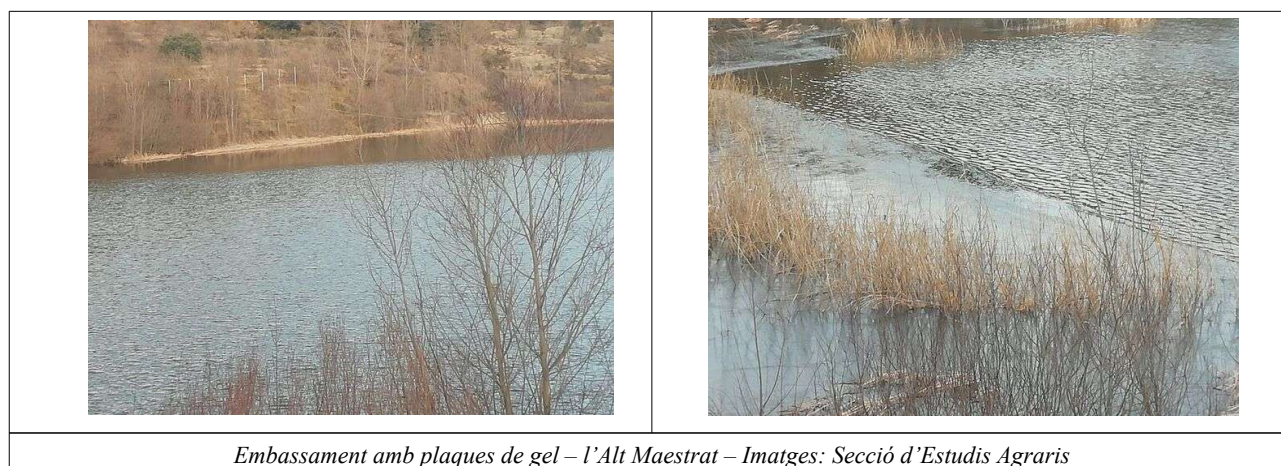
3.1. Embassaments

A continuació, es mostra la situació a la província dels principals embassaments amb data 30 de gener de 2023.

 MINISTERIO PARA LA TRANSICIÓN ECOLÓGICA Y EL RETO DEMOGRÁFICO COMARCAS HIDROGRÁFICAS DE ESPAÑA		Parte Estado Embalses 30-01-2023		
EMBALSE	CAPACIDAD Hm3	EMBALSADO Hm3	% S/TOTAL	Variación (en Hm3) respecto 23/01/2023
Sistema MIJARES				
ALCORA	1,4	1,16	84,32%	0,00
ARENOS	136,9	61,19	44,69%	1,57
MARIA CRISTINA	18,4	4,70	25,47%	-0,15
SICHAR	49,3	31,28	63,45%	-1,19
BALAGUERAS	0,1	0,12	98,00%	0,00
VALBONA	0,5	0,30	60,77%	-0,01
MORA DE RUBIELOS	1,0	0,20	20,49%	0,00

La **reserva hídrica** durant el mes de gener de 2023 va ascendir lleugerament, amb un volum d'embassament en la conca del Millars de 98,95 hm³, la qual cosa va representar un 47,7 % sobre la capacitat total. Aquest volum va ser lleugerament superior al del mes anterior.

Al gener de 2022, el nivell dels embassaments es va situar en el 45,4 %.

Embassament amb plaques de gel – l'Alt Maestrat – Imatges: Secció d'Estudis Agraris

3.2. Seguiment d'indicadors d'escassetesa

► Indicadors de sequera prolongada i d'escassetesa

En el Pla Especial de Sequera (PES) vigent, desenvolupat per la Confederació Hidrogràfica del Xúquer (CHX), es diferencia el diagnòstic i la gestió de les situacions de sequera prolongada i les d'escassetesa conjuntural de la demarcació.

Per a això, el PES estableix unitats de gestió territorial diferenciades i un doble sistema d'indicadors.

- Defineix sequera prolongada com aquella produïda per circumstàncies excepcionals o que no s'han pogut preveure raonablement. Com a indicador de sequera prolongada s'ha pres l'SPI (Índex de Precipitació Estandaritzada). Es divideix el territori en 13 unitats territorials (UT), de les quals tres corresponen a la província de Castelló: (1) Sénia - Maestrat, (2) Millars - Plana de Castelló i (3) Palància - les Valls. Cada UT disposa de 47 pluviòmetres representatius (11 a Castelló), a partir dels quals i mitjançant una ponderació, s'obtenen els **índexs d'Estat de Sequera (IES)** per a cada UT. Aquest valor estarà entre 0 i 1, sent el llindar el valor 0,3; valors inferiors indicaran sequera i superiors, normalitat.

- D'altra banda, l'escassetesa és la situació de manca de recursos hídrics per a atendre les demandes d'aigua previstes. L'escassetesa conjuntural, que és objecte de seguiment de l'informe, representa la situació d'escassetesa no continuada que malgrat permetre el compliment dels criteris de garantia en l'atenció de demandes, limita temporalment el subministrament de manera significativa. Per al cas d'escassetesa, en cada unitat territorial s'han elegit diversos indicadors relacionats amb la disponibilitat de recursos, de manera que reflecteixen el risc de no satisfer les demandes d'aigua. En la Demarcació Hidrogràfica del Xúquer les variables elegides han sigut les precipitacions mesurades en les estacions meteorològiques, les aportacions dels rius en les estacions d'aforament i les aportacions d'entrades a embassaments, les evolucions dels nivells piezomètrics en els aqüífers i els volums embassats. Com en l'índex de sequera, es combinen i ponderen les diferents variables utilitzades i s'obté l'**Índex d'Estat d'Escassetesa (IEE)**. El rang de valors de l'índex va de 0 a 1 i permet classificar la situació d'escassetesa en els quatre nivells següents, que es codificaran amb els colors que s'indiquen en el quadre:

Descripción	Valor del indicador/IEE	Estado/escenario
Ausencia de escasez	1,00-0,50	NORMALIDAD
Escasez moderada	0,50-0,30	PREALERTA
Escasez severa	0,30-0,15	ALERTA
Escasez grave	0,15-0,00	EMERGENCIA

Per a més informació, podeu consultar l'informe en la pàgina web següent: <https://www.chj.es/es-es/medioambiente/gestionsequia/Documents/Informes%20Seguimiento/InformeSequia.pdf>

En el gràfic següent s'indiquen els índexs IES (Índex d'Estat de Sequera) i l'IEE (Índex d'Estat d'Escassetesa) per al mes de gener, així com un seguiment de l'evolució dels últims dotze mesos de l'IEE.

INFORME DE SEGUIMIENTO DE LA SEQUÍA Y LA ESCASEZ - CASTELLÓN - ENERO 2023

UNIDADES TERRITORIALES E ÍNDICES DEL MES			REPRESENTACIÓN GRÁFICA DE LOS ESCENARIOS SEQUÍA / ESCASEZ.	
Código y nombre UTS	IES	IEE		
1 Cenia-Maestrazgo	0,71	0,71		
2 Mijares-Plana de Castellón	0,72	0,67		
3 Palancia-Los Valles	0,44	0,61		

IES : Índice de Sequía Prolongada. Valores entre 0 (máx. sequía) y 1 (normalidad); umbral de detección de sequía prolongada IES < 0,30 (rojo), hasta 1 normalidad (amarillo)

IEE : Índice de Estado de Escasez.

	Evolución mensual del IEE e indicación del escenario diagnosticado.												ESCENARIO
	feb-22	mar-22	abr-22	may-22	jun-22	jul-22	ago-22	sep-22	oct-22	nov-22	dic-22	ene-23	
1 Cenia-Maestrazgo	0,38	0,51	0,76	0,67	0,75	0,78	0,85	0,8	0,73	0,83	0,58	0,71	NORMALIDAD
2 Mijares-Plana de Castellón	0,57	0,59	0,82	0,78	0,76	0,81	0,81	0,71	0,76	0,78	0,71	0,67	NORMALIDAD
3 Palancia-Los Valles	0,56	0,62	0,66	0,68	0,72	0,77	0,71	0,88	0,76	0,69	0,58	0,61	NORMALIDAD

Clasificación del estado del indicador e IEE y del escenario	Descripción	Val. indic. / IEE	Estado/escenario	Descripción	V. indic./IEE	Estado/escenario
	Ausencia de escasez	1,00-0,50	NORMALIDAD	Escasez severa	0,30-0,15	ALERTA
	Escasez moderada	0,50-0,30	PREALERTA	Escasez grave	0,15-0,00	EMERGENCIA

Fuente: CHJ. " INFORME DE SEGUIMIENTO DE LA SEQUÍA Y LA ESCASEZ"

<https://www.chj.es/es-es/medioambiente/gestionsequia/Documents/Informes%20Seguimiento/InformeSequia.pdf>

4. DANYS I SEQUERA

El mes de gener es va caracteritzar per ser un mes molt sec i tèrmicament normal a la província de Castelló (AEMET). El dèficit mitjà pluviomètric a la província va ser del 94 %, sent el mes de gener més sec des de l'any 2005.

Tèrmicament, el mes va tindre dues parts ben diferents, com ja s'ha comentat, fins al dia 17 de gener el caràcter va ser extremadament càlid, i a partir del dia 18 i fins a final de mes el caràcter va ser molt fred.

Al llarg del mes, es van succeir períodes de fortes ratxes de **vent** que van afectar totes les zones de producció del litoral de la província. La collita de varietats de **taronja** i **mandarina**, principalment aquelles que estaven en maduració o collita, van patir defoliacions en les copes dels arbres i contusions en l'escorça dels fruits, així com despreniments d'aquests. Els danys no van ser significatius i van contribuir al fet que la **gelada** dels últims dies del mes no produïra incidències importants. Per això, aquestes gelades només van provocar afectacions en alguns punts aïllats de la província.

A la matinada del 22 al 23 de gener de 2023 es van registrar les primeres gelades de l'any a **l'Alt Palància**, on ametler, cirerer, anouer i olivera no es van veure afectats per trobar-se en parada vegetativa. Mentre que a **la Plana Baixa**, també durant la matinada del 22 al 23 i del 23 al 24 de gener es van registrar temperatures per davall dels zero graus centígrads sense conseqüències en els cultius.

Al seu torn, a **la Plana Alta**, en els dies 28 i 29 de gener va haver-hi un altre descens acusat de temperatures, sobretot nocturnes, que van danyar la creïlla de primera sembra.

Finalment, **al Baix Maestrat**, les baixes temperatures de les dues últimes nits del mes van produir depreciacions en la carxofa. En aqueix moment, ja pràcticament s'havien recol·lectat tres quartes parts de la producció i les gelades d'aqueixes dues últimes nits només van incidir lleugerament a la resta del producte pendent de collir. Respecte a les altres hortícoles cultivades en la zona, només va condicionar la jornada de recollida, la qual es va haver d'iniciar bastant avançat el matí.

5. ESTAT DELS CULTIUS

5.1. CEREALS DE GRA

Cereals d'hivern

Durant el mes de gener es va començar a veure la nascència en els primers camps de blat i ordi.

A les comarques de l'interior dedicades al cultiu de cereal, a conseqüència de la falta de pluja, el terreny es mostrava endurit amb falta de saó.

Cereal – el Pla de Catí – l'Alt Maestrat - Imatge: Secció Millora Rural

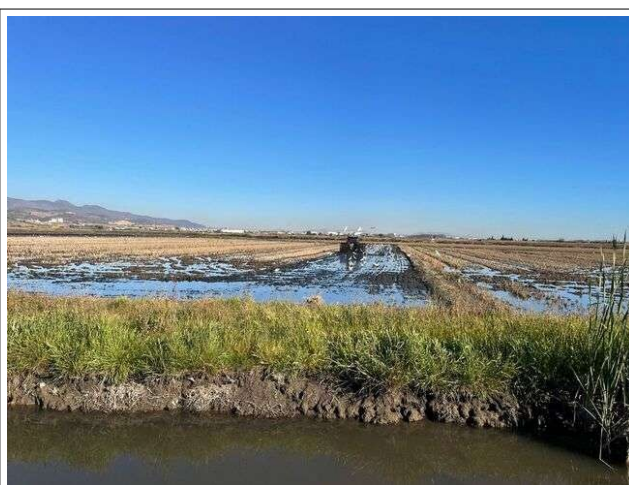
Nascència dels primers camps sembrats - Imatge: OCA Els Ports

Cereals d'estiu

Arròs

Els camps d'arròs dels municipis de la Llosa i Xilxes van romandre inundats durant gran part del mes de gener, com estableixen les normes agroambientals.

A final de mes, es va dur a terme la preparació de la terra per a la campanya pròxima. Aquesta labor es denomina el fanguejat, amb aquesta es mescla la palla d'arròs que encara queda amb el sòl. El tractor va equipat en les rodes posteriors amb unes gàbies circulars que li permeten desplaçar-se pels camps negats.

Fanguejat als camps d'arròs a la Llosa - Imatges: OCA la Plana Baixa

5.2. TUBERCLES

La Plana Alta va estar afectada pel descens tèrmic que es va produir en la zona litoral central de la província els dos últims dies del mes i que va perjudicar les creïlles extraprimenques sembrades el mes anterior, danyant les fulles i detenint el desenvolupament del tubercle en algunes parcel·les de termes municipals litorals com és el cas de Castelló de la Plana.

5.3. HORTALISSES

La primera part del mes es va iniciar amb elevades temperatures. En els últims dies d'aquest mes un descens tèrmic acusat va afectar el creixement i desenvolupament d'algunes hortícoles, però no va arribar a causar gelades significatives en les hortícoles perquè aquest descens tèrmic va estar acompanyat per vents.

L'escassetat de pluges que va continuar al gener va provocar que s'incrementaren els costos de producció i, per tant, que disminuïra la rendibilitat de la producció.

Durant gener va continuar la recol·lecció d'hortícoles d'hivern, amb predomini sobre la resta de les cols i els encisams.

Quant als diferents cultius hortícoles al gener:

- **Carxofa:** en les zones productores va continuar la collita. A mesura que avançava el mes disminuïen les quantitats collides.

El descens tèrmic puntual dels últims dies de gener va afectar lleugerament la carxofa que quedava per collir, apareixent alguns danys per fred en les puntes de la flor, sobre tot al Baix Maestrat.

Els dies 28 i 29 de gener es va celebrar la Festa de la Carxofa a Benicarló. Va ser l'edició XXX de la Demostració Gastronòmica de la Carxofa de Benicarló. L'objectiu va ser posar en valor gastronòmic aquesta hortalissa. La carxofa de Benicarló té el segell DOP Carxofa de Benicarló / Alcachofa de Benicarló. L'hortalissa ha de pertànyer a les varietats Blanca de Tudela, de Benicarló, del Prat i de Reus. La zona geogràfica que delimita la DOP està constituïda pels termes municipals de Benicarló, Càlig, Peníscola i Vinaròs, tots pròxims a la costa, al Baix Maestrat.

Carxofa – Imatge: Secció d'Estudis Agraris

- **Carabasseta:** a la Plana Alta va continuar el tall de carabasseta blanca fins a la tercera setmana de mes que va acabar la temporada per al producte.
- **Carabassa tipus cacauet:** a finals de mes es van traure al mercat les últimes unitats de carabassa tipus cacauet a la Plana Alta que encara estaven emmagatzemades.
- **Ceba tendra:** durant el mes va prosseguir la recollida de la ceba tendra amb total normalitat.

Ceba – Imatge: Secció d'Estudis Agraris

- **Col xinesa:** va continuar la collita d'aquest producte al Baix Maestrat durant tot el mes de gener amb peces de bona grandària. A conseqüència de la falta de pluges, es va encarir la producció en continuar requerint aportacions d'aigua per a l'obtenció de peces d'adequades dimensions i que no es quedaren els cabdells xicotets i solts.
- **Col llombarda:** el mes de gener no va tindre cap influència negativa sobre el producte, que va seguir amb el seu desenvolupament normal, i igual que la resta de cols es van realitzar aportacions d'aigua a conseqüència de l'escassetesa de pluges per a així obtindre peces de bona grandària amb el consegüent elevat cost de producció.
- **Col copada (o de cabdell):** tant la col de fulla llisa com la de fulla arrissada van continuar el seu desenvolupament amb normalitat, sense cap contratemps en el cultiu a part de l'escassetesa de pluges que va obligar a continuar la periodicitat d'aportacions externes d'aigua per a l'obtenció de cabdells de calibre adequat. Per contra, el descens significatiu de temperatures dels últims dies del mes, que no van arribar a provocar gelades, va alentir el creixement vegetatiu.
- **Coliflor blanca:** igual que va passar el mes anterior amb la resta de cols, la coliflor blanca també va tindre problemes per a aconseguir bons calibres de cabdell. Això va ser provocat per les elevades temperatures de gran part del mes i per la baixada significativa de temperatures dels últims dies que va provocar un alentiment del creixement i, per tant, retard en el punt òptim de recol·lecció.
- **Escarola:** la collita d'escarola de fulla arrissada va continuar durant tot el mes amb volums de producció constants i amb peces entorn d'1,2 kg al Baix Maestrat i a la Plana Alta.

Escarola - Benicarló – Imatge: Secció d'Indústries

- **Fesol:** la segona setmana de gener va acabar a la província de Castelló la recol·lecció de fesol blanc que és el més resistent a les elevades temperatures.
- **Encisam:** en gener, com ja va passar en els mesos anteriors, les elevades temperatures van continuar perjudicant la qualitat final dels diferents de tipus d'encisam. Aquesta situació també va contribuir a retardar el cicle de cultiu.

A mesura que avançava el mes i sobretot, l'última setmana, es va produir un descens tèrmic que va afavorir la millora de la qualitat.

En l'encisam romà, les elevades temperatures predominants durant la major part del mes van deteriorar les fulles exteriors i van provocar una major grandària final de la peça, característica que va devaluar comercialment el producte.

Van continuar les plantacions i l'evolució amb normalitat dels diferents cicles de cultius hivernals en parcel·les de segona ocupació al Baix Maestrat.

- **Tomaca:** a conseqüència de les elevades temperatures es va allargar la temporada de recol·lecció de tomaca en hivernacle i la comercialització d'algunes varietats, com ara la llisa i la valenciana.

5.4. CÍTRICS

La collita de les Clemenules a la província de Castelló va acabar al començament de mes.

Fins a finals de gener va continuar la collita de varietats de clementines com ara l'hernandina i la Sando i va començar amb antelació respecte a altres campanyes la de les mandarines híbrides **Nadorcott** i **Tang Gold**. La varietat **Ortanique** va començar la collita l'última setmana de gener.

Defoliació per aranya – Imatge: OCA la Plana Baixa

Nadorcott – Imatges: OCA la Plana Alta

Tango o Tang Gold – Imatges: OCA la Plana Baixa

Quant a les taronges, en el grup nàvel, a la fi de mes es van collir les últimes partides de la taronja Whashington nàvel a la Plana Baixa. Al seu torn, es va iniciar la campanya de la nàvel Lane Late a baix ritme.

Del grup de les taronges blanques es va mantindre la collita de la Salustiana. D'aquest tipus de taronges blanques hi ha molt poques hectàrees a la província.

Quant a l'estat fenològic dels diferents grups de cítrics, es va apreciar:

Comarca	Grup	Estat fenològic	Observacions
La Plana Baixa	Clemenules	00 01	Repòs: gemmes vegetatives i d'inflorescències, tancades i cobertes d'escates. Comencen a unflar-se les gemmes.
La Plana Alta	Clemenules	00 01	Repòs: gemmes vegetatives i d'inflorescències, tancades i cobertes d'escates. Comencen a unflar-se les gemmes.
La Plana Alta	Taronja	89	Fruit madur i apte per al consum: té el sabor i fermesa naturals; comença la senescència i l'abscisió.
La Plana Alta	Híbrids	89	Fruit madur i apte per al consum: té el sabor i fermesa naturals; comença la senescència i l'abscisió.
L'Alt Palància	Mandariner	00	Repòs: gemmes vegetatives i d'inflorescències, tancades i cobertes d'escates.
Alt Palància	Taronja mitjana estació	85	Maduració avançada: s'incrementa el color característic de cada cultiu.
El Baix Maestrat (litoral)	Taronja primerenca i mitjana estació	89	Fruit madur i apte per al consum: té el sabor i fermesa naturals; comença la senescència i l'abscisió.
El Baix Maestrat (litoral)	Taronges tardanes	81 85	El fruit comença a acolorir (canvi de color) Maduració avançada: s'incrementa el color característic de cada cultiu.
Baix Maestrat (litoral)	Clementines	89 97	Fruit madur i apte per al consum: té el sabor i fermesa naturals; comença la senescència i l'abscisió. Repòs vegetatiu.
El Baix Maestrat	Satsumes (<i>Iwasaki</i>)	97	Repòs vegetatiu.

A les zones més primerenques de la província s'iniciaven els treballs de poda per a aconseguir una millor redistribució de la massa foliar, més ventilació i il·luminació de la part interna de l'arbre, reduir l'alternança de campanyes i equilibrar la part vegetativa. També es feien treballs d'empelt en diferents varietats.

En el *Butlletí d'Avisos* número 1, de gener de 2023, del Servei de Sanitat Vegetal, la Conselleria d'Agricultura, Desenvolupament Rural, Emergència Climàtica i Transició Ecològica, amb l'objectiu de reduir els danys i evitar la dispersió del *Deltoctococcus aberiae* (cotonet de Sud-àfrica), als municipis amb presència confirmada d'aquesta plaga, s'informava els agricultors de la disponibilitat de dispositius d'atracció i mort amb piretrines + feromones, per al parany massiu de cítrics tant per a cultius ecològics com per a convencionals. El repartiment es va realitzar per a cobrir la meitat de la superfície declarada, en funció de les existències, sempre que l'agricultor s'encarregara de cobrir l'altra meitat de la superfície mitjançant la compra dels dispositius i la seua col·locació. I s'indicava que aquesta sol·licitud s'hauria de fer abans del 20 de gener de 2023.

5.5. FRUITERS

El Servei de Sanitat Vegetal va indicar als agricultors, el mes de gener, mitjançant el *Butlletí d'Avisos* número 1, les recomanacions a tindre en compte següents:

- Realitzar un tractament d'hivern sobretot a les parcel·les de major edat, per a controlar o disminuir els atacs posteriors d'algunes plagues o malalties com el poll de San José (*Quadraspidiotus perniciosus*), els pugons (*Myzus persicae* i altres), l'arrufat (*Taphrina deformans*), l'aranya roja (*Panonychus ulmi*), l'oïdi (*Sphaerotheca pannosa*, *Podosphaera tridactyla*) o la psil·la (*Cacopsila pyri*).

Es va aconsellar realitzar aquests tractaments després d'haver podat.

Alvocat

En els alvocats tardans (Lamb Hass) de la Plana Baixa i de la Plana Alta es va poder observar la floració incipient amb la fructificació de l'any anterior que encara no havia sigut recol·lectada.

Alvocats varietat Lamb Hass – Imatges: OCA la Plana Baixa

Caqui

L'estat fenològic predominant va ser el de gemmes tancades d'hivern, encara que, a conseqüència de les elevades temperatures, ja començaven a unflar-se. El descens tèrmic dels últims dies de mes no va tindre conseqüències negatives sobre el cultiu.

Nispro

Als municipis de Segorbe i Castellnovo, a la comarca de l'Alt Palància, on es cultiva aquesta espècie, el cultiu es trobava amb tots els pètals caiguts i començant el quallat dels primers fruits (estat fenològic 69-70).

5.6. FRUITA SECA

Ametler

Els camps d'ametlers a les zones productores de la província es trobaven en repòs vegetatiu a l'inici de gener, però la bona climatologia al llarg del mes va afavorir que les gemmes iniciaren l'inflament i s'avançaren al voltant de 15 dies. A la fi de mes, algunes zones primerenques de la província ja mostraven l'inici de la floració que va estar puntualment afectada pel descens tèrmic dels últims dies.

		
<p><i>Marcona, varietat primerenca</i> Imatge: OCA la Plana Baixa</p>	<p><i>Masbovera, varietat tardana</i> Imatge: OCA la Plana Baixa</p>	<p><i>Guara, varietat tardana</i> Imatge: OCA la Plana Baixa</p>

Al camp es desenvolupaven les labors de poda i manteniment.

	
<p><i>Cultius de poda - Arañuel - Imatges: OCA la Plana Alta</i></p>	

Quant a l'estat fenològic de l'ametler en les diferents zones de la província, es va observar:

Comarca	Sistema de cultiu	Estat fenològic	Observacions:
La Plana Baixa	Secà	01	Gemmes unflades
L'Alt Palància	Secà	03	Gemmes amb aparició dels sèpals
La Plana Alta Marcona	Secà / regadiu	00 01	Formació de les gemmes d'hivern Gemmes unflades
El Baix Maestrat (litoral)	Secà / regadiu	03 05	Gemmes amb aparició dels sèpals Gemmes obertes. Es veuen fulles
El Baix Maestrat (interior)	Secà Flor primerenca	03	Gemmes amb aparició dels sèpals
El Baix Maestrat (interior)	Secà Flor tardana	01	Gemmes unflades
Els Ports i l'Alt Maestrat	Secà	03	Gemmes amb aparició dels sèpals
La Plana de Vinaròs	Secà	03 05	Gemmes amb aparició dels sèpals Gemmes obertes. Es veuen fulles

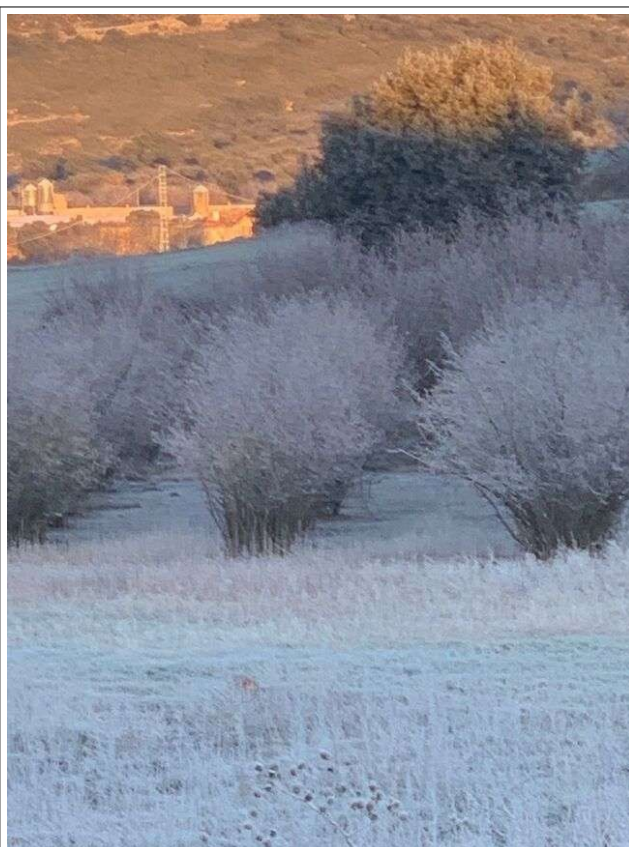
Ametler – l'Alt Maestrat – Imatge: Secció d'Estudis Agraris

Avellaner

Durant mes de gener el cultiu de l'avellaner estava en ple desenvolupament de les flors masculines i s'observaven les primeres gemmes de la flor femenina.

Avellaner – l'Alt Maestrat - Imatge: Secció d'Estudis Agraris

Avellaner, rosada blanca per baixes temperatures - Benassal– l'Alt Maestrat - Imatges: Secció d'Estudis Agraris

Anouer

A l'Alt Palància on es pot observar majoritàriament aquest cultiu a la província de Castelló, es va apreciar l'inici de l'inflament de gemmes, a causa de la bona climatologia.

Anouer – Imatge: Secció d'Estudis Agraris

5.7. GARROFERA

Durant el mes de gener les baines de la garrofera, conegudes com a garrofes, estaven en les primeres fases de desenvolupament. Eren de color verd fàcilment distingibles en l'arbre i estaven iniciant amb total normalitat la formació de la llavor o garrofina, format per la pell, el germen i l'endosperma, sent aquest últim el més important, ja que d'aquest s'obté el que es coneix com a farina de garrofina, farina de goma de garrofina o E-410, que és un espessidor, estabilitzant, emulsionant i gelificant, molt estimat en la indústria alimentària.

Garrofera – la Plana Baixa – Imatge: Secció d'Estudis Agraris

5.8. VINYA

La vinya, durant el mes de gener, presentava l'estat fenològic de gemmes d'hivern. En principi, s'esperava una campanya dins de la normalitat atés que no es va produir cap incident climàtic advers per al cultiu.

5.9. OLIVAR

La campanya oleícola va acabar al final de gener al Baix Maestrat i es va considerar acabada a tota la província de Castelló. Es va confirmar que va ser una de les campanyes més curtes dels últims anys, amb poca producció i amb baixa rendibilitat.

Pel que fa a la futura campanya oleícola, les anormals temperatures elevades i la falta de pluges del mes de gener podien afectar negativament el cultiu.

En moltes explotacions es tenia la constància d'un repiló latent, que si es donaven les condicions adequades, temperatures entre els 13 °C i els 15 °C i humitats relatives elevades, podria reactivar aquest fong i defoliar de nou l'arbre com va succeir la passada campanya i provocar la disminució de la collita.

La baixada de temperatures que es va produir a la fi de mes va afavorir el cultiu en acumular hores de fred per al seu correcte desenvolupament vegetatiu.

Inici de la brotada – Imatge: OCA la Plana Alta

Si continuen les elevades temperatures i l'escassetesa de pluges en els pròxims mesos, podrien provocar un augment dels costos de producció en haver d'activar el reg a les parcel·les de regadiu o bé una disminució de la collita a les parcel·les de secà.

Olivar amb lavanda – Imatge: Secció de Millora Rural

L'estat fenològic del cultiu en les diferents comarques era el que s'indica a continuació:

Comarca	Estat fenològic	Observacions
La Plana Alta (interior) i l'Alcalatén	92	Els fruits perden la turgència i comencen a caure
El Baix Maestrat (interior)	00	Les gemmes foliars, situades normalment en l'àpex dels brots de l'any anterior, estan completament tancades i són punxegudes, sense peduncle i de color ocre.
El Baix Maestrat (litoral)	92	Els fruits perden la seua turgència i comencen a caure
La Plana de Vinaròs	92	Els fruits perden la seua turgència i comencen a caure
L'Alt Palància	92	Els fruits perden la seua turgència i comencen a caure
Els Ports	00	Les gemmes foliars, situades normalment en l'àpex dels brots de l'any anterior, estan completament tancades i són punxegudes, sense peduncle i de color ocre.

5.10. ALTRES PRODUCCIONS

Apicultura

L'apicultura de la província es caracteritza pel seu caràcter transhumant. Els apiaris van tornar a la província a la fi de mes, esperant l'inici de la floració de l'ametler per a agafar reserves que els permeten estar en condicions per a afrontar la campanya de primavera.

Si continua en els pròxims mesos l'escassetat de pluges podria tindre repercussions en la futura campanya. La mel que es comercialitzava al gener procedia d'altres comunitats autònomes.

Assentaments apícoles – el Baix Maestrat– Imatges: Secció de Millora Rural

Ornamentals

Al gener es va confirmar la tendència dels mesos anteriors de tornar a nivells de producció i comercialització de planta ornamental del any 2019, deixant arrere el pic de vendes de l'any 2021.

Les elevades temperatures, així com la pujada dels preus dels *inputs* va suposar un increment dels costos de producció per al sector.

Finalitzant la campanya d'hivern, el sector s'estava preparant per a iniciar la producció de primavera.

Viver de producció de plàntules – Castelló – la Plana Alta – Imatge: Secció d'Estudis Agraris

Tòfona

Va continuar la recol·lecció de la tòfona al gener. Es va confirmar una campanya d'escassa producció per les elevades temperatures i l'extremada sequedat dels mesos estivals, i per l'absència de tempestes en els mesos de juliol i agost. Els preus van continuar elevats, davant aquesta falta de producció.

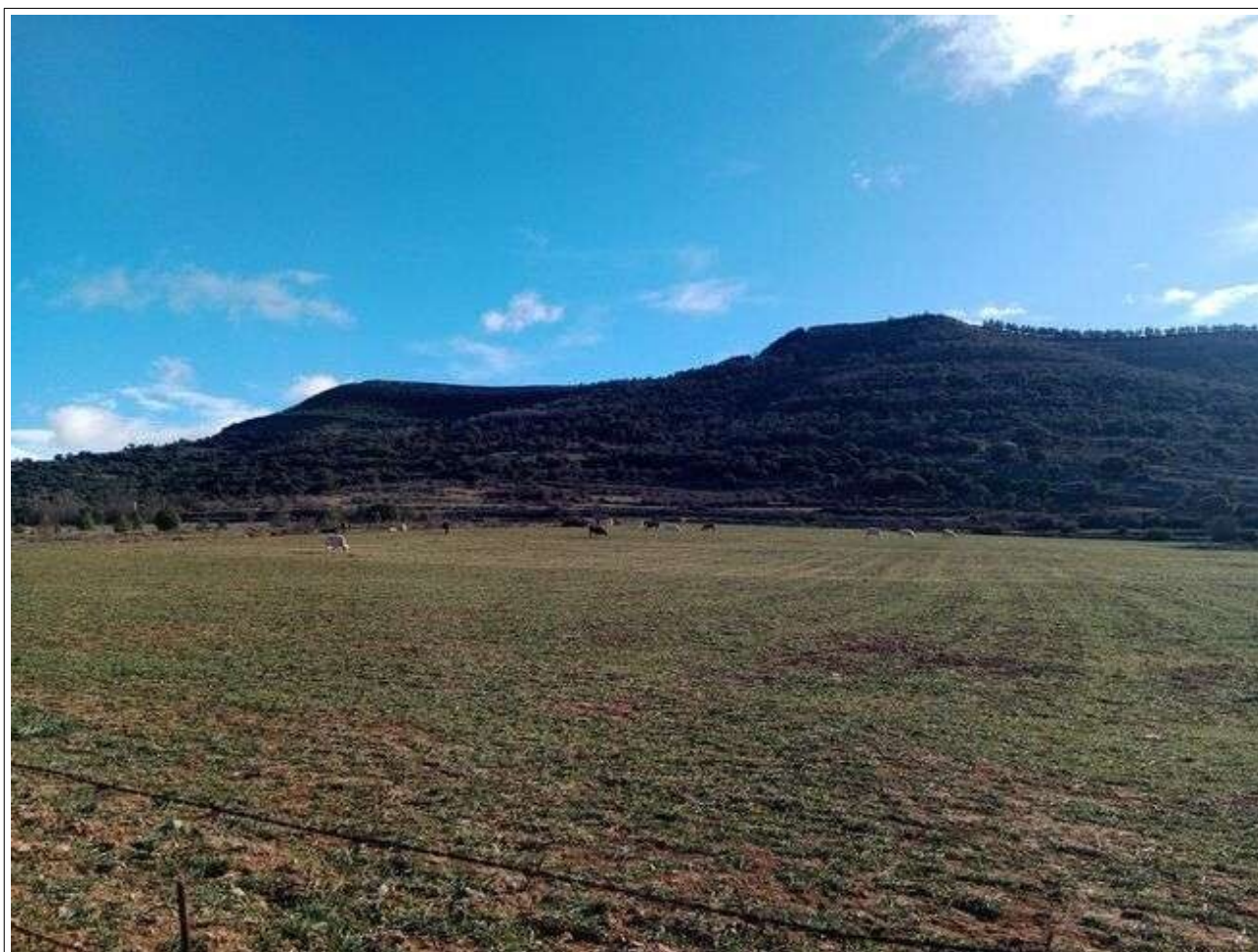

Conreu i manteniment – Benassal – l'Alt Maestrat – Imatges: Secció d'Estudis Agraris

5.11. PASTURES

El mes de gener de 2023 va ser molt sec pluviomètricament parlant i de temperatura normal a la província, la qual cosa va provocar que la humitat en les capes superficials quedara entre el 10 % i el 20 % a les comarques del sud de la província i una xicoteta zona del nord de la província, i per davall del 10 % a la zona intermèdia litoral i a l'àrea més meridional de la província. Mentre que en les capes profundes els valors es van situar per damunt del 40 % en la majoria del territori, i entre el 60 % i el 80 % en la zona nord i intermèdia litoral.

La quantitat i qualitat de les pastures van estar afectades per aquests baixos percentatges d'humitat del sòl als Ports i l'Alt Maestrat, a conseqüència de la falta de precipitacions.

Aprofitament de guarets – l'Alt Maestrat – Imatge: Secció de Producció Vegetal

Els intensos dies de fred de finals de mes van fer que puntualment les basses d'aigua es gelaren, amb la consegüent dificultat en el subministrament a la ramaderia extensiva.

Basses amb gel i pastures amb rosada – Benassal – l'Alt Maestrat – Imatges: Secció d'Estudis Agraris

D'altra banda, el mes de gener de 2023 va continuar el Pla de 2022 de l'assegurança de compensació de pastures d'Agroseguro que es fonamenta en el mesurament de l'índex de vegetació (NDVI) mitjançant teledetecció. L'NDVI mesura la quantitat i vigor de la vegetació present en la superfície; el seu valor està relacionat amb el nivell de l'activitat fotosintètica. No valora altres "indicadors de sequera" (pluviometria, humitat del sòl, etc.) encara que hi estiga relacionat.

Al mes de gener, aquest índex va estar per damunt de la normalitat a totes les comarques de la província.

	Gener - 2023		
PROVÍNCIA DE CASTELLÓ			
ALT MAESTRAT			
BAIX MAESTRAT			
LA PLANA			
LITORAL NORD			
PLANS CENTRALS			
PALÀNCIA			
PENYAGOLOSA			

	<i>Per damunt de la mitjana</i>
	<i>Entre la mitjana i l'estrat 2</i>
	<i>En l'estrat 2</i>
	<i>En l'estrat 4</i>

FONT: <https://www.agroseguro.es/indices/agro.pastos.controlx.PastosSeleccionFiltros>